	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE	MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul	REV 0	Pàg. 1/11

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DEL MÒDUL

*Empresa i Iniciativa Emprenedora
EIE (M12)*

CICLE FORMATIU

*Grau Mitjà
Producció Agropecuària (AGA22)*

CURS 2019-2020

Professor:

José Miguel Muñoz Campos

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul		REV 0	Pàg. 2/11

1. REFERÈNCIA DEL TÍTOL PROFESSIONAL DEL QUAL EN FORMA PART

El present document és la programació didàctica del mòdul Empresa i Iniciativa Emprenedora (EIE) que s'imparteix al cicle formatiu de grau mitjà de Producció Agropecuària que forma part de la família professional d'Agrària.

El referent normatiu que configura el mòdul d'EIE com a mòdul transversal i ha de ser impartit per professors del cos d'Ensenyament Secundari de l'especialitat de Formació i Orientació Laboral ve establert en les següents disposicions legals del Ministeri d'Educació:

- El RD 1634/2009, de 30 d'octubre, estableix el títol de Tècnic en Producció Agropecuària i fixa els corresponents ensenyaments mínims;
- I l'Ordre EDU/377/2010, de 20 de gener, que estableix el currículum del cicle formatiu de Grau Mitjà corresponent al títol de Tècnic en Producció Agropecuària.

Amb aquest mòdul l'alumne serà capaç de muntar o gestionar una petita o mitjana empresa del sector agropecuari de forma autònoma.

2. ANÀLISI DELS ELEMENTS CURRICULARS (MÒDUL) EN RELACIÓ ALS ELEMENTS PRODUCTIUS (UNITAT DE COMPETÈNCIA)

Els Reials Decrets del títol i del currículum corresponents a aquests estudis no estableixen per a aquest mòdul transversal les realitzacions professionals, els criteris de realització ni el domini professional degut a que aquesta matèria no és específica del cicle formatiu. Per tant, no és aplicable el quadre comparatiu proposat en el model de programació didàctica de formació professional.

L'anàlisi de les capacitats terminals o resultats d'aprenentatge, els criteris d'avaluació i els continguts ja es tracte en els pròxims apartats 4, 7 i 6.

3. ANÀLISI DE LES NECESSITATS PROFESSIONALS DE L'ENTORN PRODUCTIU

El perfil professional del títol de Tècnic en Producció Agropecuària queda determinat per la seva competència general, les seves competències professionals, personals i socials, i per la relació de qualificacions del Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals incloses en el real decret del títol.

Una part molt important de l'entorn econòmic, paisatgístic, mediambiental, cultural, històric i productiu de Menorca són els llocs i el seu sistema de producció: les feines del camp, és a dir, l'agricultura i la ramaderia. Aquestes activitats han estat vinculades a l'illa des de temps remots.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul		REV 0	Pàg. 3/11

Competència general

La competència general d'aquest títol consisteix a obtenir productes i subproductes agropecuaris atenent a criteris de qualitat i rendibilitat, realitzant operacions de producció i de manteniment d'instal·lacions i equips, aplicant la legislació de protecció ambiental, de prevenció de riscos laborals, de benestar animal i de seguretat alimentària.

Competències professionals, personals i socials

Les competències professionals, personals i socials d'aquest títol són les quals es relacionen a continuació:

1. Determinar el cultiu que es va a implantar interpretant les dades climàtiques, *edafològics, topogràfics i d'aigua de reg de la zona.
2. Manejar equips i maquinària, seguint les especificacions tècniques.
3. Muntar i mantenir instal·lacions *agroganaderas, interpretant plànols d'instal·lació i manuals de manteniment.
4. Preparar el terreny amb la maquinària seleccionada, realitzant la regulació dels equips i garantint que les labors es realitzen segons bones pràctiques agrícoles.
5. Sembrar, plantar i/ o trasplantar el material vegetal utilitzant mitjans tècnics i seguint la planificació establerta.
6. Manejar el sistema de reg, optimitzant l'aprofitament d'aigua i verificant que les necessitats hídriques dels cultius estiguin cobertes.
7. Efectuar les labors culturals utilitzant les tècniques que assegurin el bon desenvolupament del cultiu.
8. Quantificar els agents beneficiosos i perjudicials per als cultius, utilitzant els mètodes de mostreig establerts.
9. Preparar i aplicar el tractament fitosanitari necessari, interpretant la documentació tècnica.
10. Recol·lectar, condicionar i emmagatzemar els productes i *subproductos garantint la seva qualitat.
11. Realitzar el pastoratge aprofitant els recursos herbacis, *arbustivos i arboris del mitjà.
12. Realitzar operacions de maneig i producció animal en explotacions ramaderes assegurant la rendibilitat, qualitat, *trazabilidad i benestar animal.
13. Obtenir productes *apícolas manejant els ruscs.
14. Aplicar procediments de qualitat, *trazabilidad, prevenció de riscos laborals i ambientals, d'acord amb l'establert en els processos de producció.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul		REV 0	Pàg. 4/11

15. Mantenir una actitud professional d'innovació, respecte als canvis tecnològics, en la creació de nous productes i millora de processos i tècniques de comercialització.

16. Adaptar-se a diferents llocs de treball i noves situacions laborals, originats per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius.

17. Gestionar la seva carrera professional, analitzant les oportunitats d'ocupació, autoocupació i d'aprenentatge.

18. Crear i gestionar una petita empresa, realitzant un estudi de viabilitat de productes, de planificació de la producció i de comercialització.

19. Participar de forma activa en la vida econòmica, social i cultural, amb una actitud crítica i de responsabilitat.

4. CONCRECIÓ DE LES CAPACITATS TERMINALS (OBJECTIUS)

Segons el Reial Decret de títol del cicle formatiu els resultats d'aprenentatge (objectius o capacitats terminals) d'aquest mòdul són els següents:

1. Reconeix les capacitats associades a la iniciativa emprenedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i de les activitats empresarials.
2. Defineix l'oportunitat de creació d'una petita empresa, valorant l'impacte sobre l'entorn d'actuació i incorporant valors ètics.
3. Realitza les activitats per a la constitució i engegada d'una empresa, seleccionant la forma jurídica i identificant les obligacions legals associades.
4. Realitza activitats de gestió administrativa i financera bàsica d'una pime, identificant les principals obligacions comptables i fiscals i emplenant la documentació.

5. PRINCIPIS METODOLÒGICS

La metodologia que utilitzarem és basarà en les directrius següents:

- ◆ L'alumne/a és el constructor dels propis aprenentatges. El professorat plantejarà a l'alumnat activitats inicials per introduir-los dins del tema, i activitats d'aprofundiment que, amb el seu propi treball i amb la guia del professorat, els duguin a assolir les capacitats establertes.
- ◆ La metodologia deurà ser eminentment participativa. Es fomentarà la participació activa de l'alumnat mitjançant debats, anàlisi de casos i situacions reals, exposicions orals dels alumnes als seus companys, problemes i situacions plantejades pels alumnes, etc.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul		REV 0	Pàg. 5/11

- ◆ Metodologia adequada a les necessitats i dificultats dels alumnes, a l'entorn i als recursos disponibles.
- ◆ Metodologia funcional i pràctica. Es treballarà la utilització i interpretació de les distintes fonts normatives, elaboració de la documentació empresarial, així com la recerca d'informació per distints mitjans: BOE, BOIB, Internet, periòdics, etc.

L'ensenyament d'aquest mòdul es farà a partir d'un pla d'empresa que cada alumne haurà de realitzar ; els continguts teòrics necessaris per posar en marxa el projecte aniran impartint-se conforme avanci el treball. Es fomentarà gradualment el treball autònom de l'alumne per tal de desenvolupar la seva capacitat d'aprenentatge.

6. ORGANITZACIONS DELS CONTINGUTS EN UNITATS DIDÀCTIQUES O DE TREBALL

1a AVALUACIÓ:

Unitats Didàctiques	Continguts	Temporalització
Unitat didàctica 1 :	Iniciativa emprendedora: - L'empresari emprendedor i la cultura emprendedora - La idea innovadora	5 HORES
Unitat Didàctica 2 :	L'empresa i el seu entorn: - L'empresa i les seves funcions bàsiques - Entorn general econòmic, cultural, demogràfic... - Entorn específic: clients, proveïdors, competència - La responsabilitat social i l'ètica empresarial	10 HORES
Unitat Didàctica 3:	Constituir legalment una empresa: - Les principals formes jurídiques d'empresa - La responsabilitat davant tercers - Els tràmits legals per constituir una empresa	15 HORES
TOTAL:		30 HORES

2a AVALUACIÓ:

Unitats Didàctiques	Continguts	Temporalització
Unitat Didàctica 4:	L'economia d'una empresa: - Documents de compravenda - Gestió econòmica dels recursos humans - Formes de finançament i ajudes econòmiques - Nocions bàsiques de comptabilitat - Estats comptables de tot l'exercici econòmic - Anàlisi de viabilitat, solvència, liquidat i rendibilitat	15 HORES

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS	Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE	MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul	REV 0	Pàg. 6/11

Unitat Didàctica 5:	Pla d'empresa: - Concepte i utilitat del pla d'empresa - Estructura d'un pla d'empresa - Elaboració d'un pla d'empresa*	15 HORES
TOTAL:		30 HORES

*L'elaboració del pla d'empresa tot i estar ubicat al final d'aquesta taula realment es va desenvolupant durant tot el curs aprofitant cada àrea temàtica impartida relacionada.

7. INSTRUMENTS I CRITERIS D'AVUACIÓ DEL MÒDUL

7.1. INSTRUMENTS D'AVUACIÓ

Per superar el mòdul els alumnes hauran de realitzar:

- **Proves escrites** sobre els continguts teòrics de la programació.

La realització de faltes d'ortografia serà sancionada de la següent manera:

- Cada falta d'ortografia descomptarà **0,1** punts de la nota.
- La nota màxima que es descomptarà de la nota de la prova escrita serà d'**1 punt**.
- L'alumne podrà recuperar els punts perduts d'ortografia realitzant una prova addicional o treball on s'avaluï la millora en les faltes d'ortografia que sol cometre.

- **Realització de treballs:** Un serà un projecte de pla d'empresa relacionada amb l'activitat del cicle.

Per a la valoració del pla d'empresa es tindran en compte aquests punts:

A) La presentació:

- Organització i aportació ordenada de la documentació.
- Correcció en l'expressió i la redacció, ortografia i correcció lingüística.

*Si el projecte conté excessives faltes d'ortografia i/o sintaxis, l'alumne haurà de corregir les faltes i tornar a presentar el treball correctament escrit.

B) El treball realitzat: S'avaluarà segons els següents aspectes:

- Realització de tots els punts del pla d'empresa
- Dificultat tècnica del pla d'empresa
- Autonomia demostrada en el desenvolupament del projecte.
- Lliurament de les feines en la data establerta.
- Correcció de les errades senyalades pel professor/a en les presentacions parcials del projecte.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul		REV 0	Pàg. 7/11

- ◆ **Exposicions a classe** on es valorarà l'ajustament al temps establert per a aquestes, la claredat i organització de l'exposició, el contingut, el suport audiovisual i el llenguatge verbal i no verbal emprat
- ◆ **Observació i apreciacions** estimatives regulars de l'**actitud i treball** (assistència, interès, puntualitat, comportament, participació activa a classe, treball autònom).

7.2. CRITERIS D'AVALUACIÓ

Segons el Reial Decret de títol del cicle formatiu els criteris d'avaluació d'aquest mòdul ordenats per els seus resultats d'aprenentatge són els següents:

1. Reconeix les capacitats associades a la iniciativa emprenedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i de les activitats empresarials.

Criteris d'avaluació:

- a) S'ha identificat el concepte d'innovació i la seva relació amb el progrés de la societat i l'augment en el benestar dels individus.
- b) S'ha analitzat el concepte de cultura emprenedora i la seva importància com a font de creació d'ocupació i benestar social.
- c) S'ha valorat la importància de la iniciativa individual, la creativitat, la formació i la col·laboració com a requisits indispensables per tenir èxit en l'activitat emprenedora.
- d) S'ha analitzat la capacitat d'iniciativa en el treball d'una persona emprada en una petita i mitjana empresa dedicada al cicle formatiu.
- i) S'ha analitzat el desenvolupament de l'activitat emprenedora d'un empresari que s'iniciï en el sector d'aquest cicle formatiu.
- f) S'ha analitzat el concepte de risc com a element inevitable de tota activitat emprenedora.
- g) S'ha analitzat el concepte d'empresari i els requisits i actituds necessaris per desenvolupar l'activitat empresarial.
- h) S'ha descrit l'estratègia empresarial relacionant-la amb els objectius de l'empresa.
- i) S'ha definit una determinada idea de negoci de l'àmbit del cicle formatiu que servirà de punt de partida per a l'elaboració d'un pla d'empresa.

2. Defineix l'oportunitat de creació d'una petita empresa, valorant l'impacte sobre l'entorn d'actuació i incorporant valors ètics.

Criteris d'avaluació:

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul		REV 0	Pàg. 8/11

- a) S'han descrit les funcions bàsiques que es realitzen en una empresa i s'ha analitzat el concepte de sistema aplicat a l'empresa.
- b) S'han identificat els principals components de l'entorn general que envolta a l'empresa, especialment l'entorn econòmic, social, demogràfic i cultural.
- c) S'ha analitzat la influència en l'activitat empresarial de les relacions amb els clients, amb els proveïdors i amb la competència com a principals integrants de l'entorn específic.
- d) S'han analitzat els conceptes de cultura empresarial i imatge corporativa, i la seva relació amb els objectius empresarials.
- i) S'ha analitzat el fenomen de la responsabilitat social de les empreses i la seva importància com un element de l'estratègia empresarial.
- f) S'ha elaborat el balanç social d'una empresa relacionada amb el cicle formatiu i s'han descrit els principals costos socials en què incorren aquestes empreses, així com els beneficis socials que produeixen.
- g) S'han identificat pràctiques que incorporen valors ètics i socials en empreses relacionades amb el cicle formatiu.
- h) S'ha dut a terme un estudi de viabilitat econòmica i financera d'una petita i mitjana empresa del cicle formatiu.

3. Realitza les activitats per a la constitució i engegada d'una empresa, seleccionant la forma jurídica i identificant les obligacions legals associades.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han analitzat les diferents formes jurídiques de l'empresa.
- b) S'ha especificat el grau de responsabilitat legal dels propietaris de l'empresa en funció de la forma jurídica triada.
- c) S'ha diferenciat el tractament fiscal establert per a les diferents formes jurídiques de l'empresa.
- d) S'han analitzat els tràmits exigits per la legislació vigent per a la constitució d'una petita i mitjana empresa.
- i) S'ha realitzat una cerca exhaustiva de les diferents ajudes per a la creació d'empreses del sector del cicle formatiu en la localitat de referència.
- f) S'ha inclòs en el pla d'empresa tot el relatiu a l'elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat economicofinancera, tràmits administratius, ajudes i subvencions.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul		REV 0	Pàg. 9/11

g) S'han identificat les vies d'assessorament i gestió administrativa externs existents a l'hora d'engegar una petita i mitjana empresa.

4. Realitza activitats de gestió administrativa i financera bàsica d'una pime, identificant les principals obligacions comptables i fiscals i emplenant la documentació.

criteris d'avaluació:

- a) S'han analitzat els conceptes bàsics de comptabilitat, així com les tècniques de registre de la informació comptable.
- b) S'han descrit les tècniques bàsiques d'anàlisi de la informació comptable, especialment referent a la solvència, liquiditat i rendibilitat de l'empresa.
- c) S'han definit les obligacions fiscals d'una empresa del sector del cicle formatiu.
- d) S'han diferenciat els tipus d'impostos al calendari fiscal.
- i) S'ha emplenat la documentació bàsica de caràcter comercial i comptable (factures, albarans, notes de comanda, lletres de canvi, xecs i uns altres) per a una petita i mitjana empresa del cicle formatiu, i s'han descrit els circuits que aquesta documentació recorre en l'empresa.
- f) S'ha inclòs l'anterior documentació en el pla d'empresa.

7.3 CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Notes de les proves parcials:

Es faran proves parcials a cada avaluació. Cal obtenir una nota **mínima de 4** a cada parcial per poder calcular la mitjana. Per superar l'avaluació, **la nota mitjana dels parcials** ha de ser, com a mínim, **de 5**.

Notes de les avaluacions TRIMESTRALS:

La qualificació tindrà una nota numèrica entre 0 i 10. La nota de cada trimestre s'obtindrà de la **mitjana ponderada** de:

Proves escrites o orals i treballs (proves parcials)..... 80%
 Actitud i treball (participació, assistència a classe) 20%

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENTATGE		MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul		REV 0	Pàg. 10/11

Tant la part de proves escrites o orals i treballs com la d'actitud, han d'estar aprovades per poder calcular la nota.

Els que hagin suspès qualque avaluació hauran de recuperar-les durant el curs.

Nota de l'avaluació FINAL:

Respecte als alumnes **que han assistit de forma regular a classe** (no han arribat al 25% de faltes justificades i no justificades) i **que han aprovat totes les avaluacions i el treball de Projecte empresarial**, la nota final s'obtindrà de la **mitjana ponderada** de:

Nota mitjana de la primera i segona avaluació.....60%

Nota del treball de Projecte empresarial.....40%

Els **alumnes que tinguin un 25% o més de faltes** (incloent justificades i no justificades) per superar el mòdul hauran de **superar una prova final de tots els continguts del curs i aprovar el treball de Projecte empresarial**. L'equip docent, com a excepció, podrà valorar la possibilitat de calcular la nota final com la resta d'alumnes que no han arribat al 25% de faltes justificades i no justificades.

ACTIVITATS DE RECUPERACIÓ

Si un alumne no aprova una avaluació, per no haver superat les proves escrites, tindrà dret a un examen de recuperació trimestral.

Tots els alumnes que no superin el mòdul en la convocatòria ordinària de març tenen dret a examinar-se en la convocatòria extraordinària de juny. La qual consistirà en una prova de tots els continguts del curs i superar el treball de Projecte empresarial.

8. ESTRATÈGIES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I PELS ALUMNES AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS

Per llei en cap cas es pot fer una adaptació significativa del mòdul a cap alumne, en tot cas es pot fer una adaptació d'accés. Sempre l'alumne haurà d'assolir totes les capacitats terminals, objectius o resultats d'aprenentatge del mòdul per poder superar-lo.

Tenint en compte tot açò, el professor ajudarà als alumnes amb dificultats d'aprenentatge repetint les explicacions, donant exemples clarificadors, procurant redactar enunciats menys abstractes i més fàcils d'entendre, i prestant una especial atenció en la formació de l'alumnat que presenti més dificultats.

	IES PASQUAL CALBÓ I CALDÉS		Data: 21/09/2019	
	MP02 ENSENYAMENT I APRENENTATGE		MOD020204	
	PR0202 Programació Programació didàctica mòdul		REV 0	Pàg. 11/11

En quant als alumnes més avantatjats, el professor pot demanar-los que ajudin al professor a resoldre dubtes dels companys en la resolució d'exercicis a classe fomentant el treball en equip i reforçant el sentit de companyonia dins l'aula.

9. RECURSOS NECESSARIS PEL DESENVOLUPAMENT DEL MÒDUL

Per un adequat desenvolupament de les activitats, l'alumnat compta amb els següents recursos:

- Llibre de text "Empresa y iniciativa emprendedora" de la Editorial Mc Graw Hill (ISBN 978-84-486-1428-7)
- Possible dossier de fotocopies elaborat pel professorat.
- Supòsits pràctics proporcionats pel professorat.
- Articles de premsa, revistes, etc.
- Altres recursos que es considerin necessaris segons els continguts a tractar i les característiques de l'alumnat, com poden ser pissarra, retroprojector, vídeo, ordinador, aula xarxipèlag, etc.
- Material bibliogràfic de consulta: Llibre "Empresa i iniciativa emprendedora" d' Edebé, llibre EIE de la editorial "Tu Libre de FP, SL", altres llibres que puguin ser d'utilitat.

10. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS EN L'ÀMBIT DEL MÒDUL

Al llarg del curs es pot plantejar la possibilitat de realitzar o assistir a altres activitats si es considera interessant o significativa per completar o millorar l'adquisició de les capacitats terminals del mòdul independentment del lloc físic on es desenvolupi.